UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Prima pars

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Visual Library

Et dimiſit eos. magna nāq; ſuauitate ṽbi. ⁊ admiratione vehe
menti ṽtutis xp̄i detinebant̄. ita vt niſi ipſo iubente non recede
rent. Jo. 6. domine ad quem ibimus verba vite eterne habes.
Rogemus ergo deum ⁊c.

Dnica ſeptima poſt penth' Sermonis quinquageſimi ſexti' prima pars

Attendite a falſis ꝓphetis ⁊c. Math. 7. hoc idem
legit̄ Luc. 6. Magis fallimur in noticia hoim q̄
in noticia cuiuſcūq; alterius rei. frequent̄ quos
meliores credebam9. peiores repimus. vñ bene/
dicebat̄ antiquo ꝓuerbio Nō eſt cognoscere ami/
cum priuſq̄ mina ſalis ↄſumat̄. xp̄us vero qui ſcrutat̄ renes et
corda hoim. in p̄nti euangelio docet omnē ſimulatam iuſticiam
atq; doctrinā ↄgnoſcere. tria ꝓponens nobis Primo eñ tangit
falſitatis noticiā. Scdo falſorum penā. ibi. omnis arbor. Ter/
cio veritatis gloriaꝫ. ibi. nō omis q̄ dicit. Circa p̄mū quatuor
facit. p̄mittit eñ vtile documentū. nā ſm Cri. firma tutela ſalu/
tis eſt ſcire quē fugias. vñ dicit: Attendite: Cri. nō m̄qt dixit
aſpicite et attendite. A vbi eñ certa eſt res aſpicit. vbi
vero incerta attendit̄. i. caute ⁊ diligent̄ ↄſiderat̄. quia igit̄ falſi
ꝓphete occulte ſub ſpē ſanctitatis veniūt. io dicit̄ Attendite a fal/
ſis ꝓphetis: ꝓphete hoc loco intelligunt̄ doctores ecclīaꝝ. qui ſa/
cram ſcripturam interp̄tant̄. neq; eñ vt dicit Criſo. poteſt quis
ꝓpheticos interpretari ſenſus niſi ꝑ ſpūm ꝓphecie. Et nota q̄ iſti
doctores ſūt falſi ꝓphē triplicē veritatē obmittēdo. ſ. ṽitatē doctri/
ne iuſticie ⁊ vite. Veritas doctrine q̄druplicit̄ relinquit̄. Primo
ꝑ falſā ⁊ ꝑuerſā ſcripture intelligēciā. ⁊ tales ꝓphete ſūt omnes
heretici. qui aliqñ etiā ſignis ⁊ mirabilib9 conant̄ falſā doctrinā
ↄfirmare Deu. 13. Si ſurrexerit in medio tui ꝓpheta. ⁊ p̄dixerit
ſignū atq; portentū qd̄ euenerit dixeritq; tibi eam9 et ſeq̄mur
deos alienos. nō audies ṽba ꝓphete illius. ꝫ talis ꝓphā interfi/
ciet̄ Nā etiaꝫ magi pharaonis fecerunt mirabilia. Scdo verita/
tem doctrine relinquūt ſimplices p̄dicatores ꝑ ieptaꝫ ſcripture
expoſicōm ea eniꝫ docēt que nō intelligunt Jſa. 28. Sacerdotes
et ꝓphē neſcierūt. Eze. 13. ve ꝓphis inſipiētib9 qui ſecunt̄ ſpūꝫ/
ſuū. ⁊ nihil vident. Zach. 13. ↄfundent̄ ꝓphē vnuſq̄ſq; ex viſio/
ne ſua. Tercō veritatē doctrine relinquūt fabulatores. q̄ cū debe/
rent ṽbū dei annūciare. vana annūciā. vt aures demulceāt au/
dientiū. Jere. 13. Jn ꝓphis ſamarie vidi fatuitatē. tales videm9

libenter audiri tpe iſto· de quo aplus. erit tps cum ſanã doctri
nã nõ ſuſtinebũt· ſ; ad ſua deſideria coacuabũt ſibi mgros pru
rientes auribꝫ. ⁊ a veritate quidẽ auditũ auertẽt· ad fabulas aũt
ꝯuũtent Quarto relinquit veritas doctrine ſupflua docẽdo· qua
les ſũt qui ꝑdicant de ſole luna ⁊ ſyderibꝫ· qui licꝫ veri ſint ꝓphe
Ptolomei et Ariſtotil. falſi tñ ſũt ꝓphe xpi de quibꝫ dr̃ Tren.
z· nõ eſt lex· ⁊ ꝓphe nõ inuenerũt viſionẽ a dño· B Scdo
dicunt falſi ꝓphe eo ꝙ relinquãt veritatẽ iuſticie· nõ reprehendẽtes
pctã et ſcelera· de quibꝫ Tren. z· ꝓphete tui viderunt tibi ſtulta
et falſa· nec apperiebant iniqtatẽ tuã· vt te ad pniam ꝓuocarent.
Iſta vero veritas tripliciter relinquitur· ſ· timore qꝛ vt dicitur· 3· Re·
19· ꝓphas dñi occiderunt· Sꝫ contra dicitur· Eze· 3· Ne timeas a
facie eoꝝ· ecce dedi faciẽ tuam valentiorẽ faciebꝫ eoꝝ ⁊c. Scdo
iſta veritas relinquitur fauore ſeculi· dicit enĩ Ambro· libere veri=
tatẽ ꝑdicãtes· ⁊ praue vite geſta arguentes nõ habent gratiaꝫ
apud hoĩes· Iſa· 29· arguentẽ in porta ſupplãtabũt. iõ quidã
ꝑdicatores applaudent malefactis· vt pctõribꝫ ꝯplaceant Iere·
5· ꝓphete ꝓphẽbant mẽdaciũ. ⁊ ſacerdotes applaudebãt manibus
ſuis. et ꝑplus meꝰ dilexit talia Tercio relinquit iſta veritas cupi
ditate comodi tpalis· timẽtes enĩ ꝑdere elemoſinas vſurarioꝝ·
ñ arguũt eoꝝ ſcelera· eze· 13· ꝓphe violabãt me ad ꝑplm meũ
ꝓpt pugillũ ordei ⁊ fragmẽ panis. vt interficerẽt aĩas q̃ nõ mo
riunt. ⁊ viuificarẽt aĩas q̃ nõ viuũt· de talibꝫ dr̃ Mich· 3· ꝙ ſi
quis nõ dederit in ore eoꝝ· q̃ſpiã ſctificãt ſup eos ꝓliũ· ⁊ infra·
ꝑncipes eius in muneribꝫ iudicabãt· et ſacerdotes eiꝰ in mercede
docebãt· ꝓphe eius in pecunia diuinabãt· C Tercio dicunt
falſi ꝓphete qui relinquũt veritatem vite· docentes alios que ipſi
nõ obſeruant Iere· 23· In ꝓphetis ihrlm vidi ſimilitudinẽ ad al
terantiũ· et iter mẽdacii ꝯfortauerunt manus peſſimoꝝ· vt nõ
ꝯuerterentur vnuſquiſqꝫ ad malicia ſua. facti ſũt mihi ſodoma·
veruꝫ qꝛ nulla falſitas recipitur niſi aliqua veri ſimilitudine palli
etur. additur ꝯſequenter: Qui veniũt ad vos: Iſti omnes falſi ꝓ
phete veniũt· ſed nõ miſſi a deo Ire· 23· nõ mittebã ꝓphetas· et
ipſi currebant· nõ loquebar ad eos· et ipſi ꝓphetiſabãt· vnde ⁊
ob hoc etiaꝫ falſi ſunt· qꝛ abſqꝫ diuina auctoritate veniũt: in ve
ſtimẽtis ouiũ: Oues ſũt xpiani quoꝝ veſtimẽta ſũt ſpẽs xpia=
nitatis· et cultus religionis· ſicut ꝓtendere ieiuniũ elemoſinas ⁊ ce
tera queqꝫ ſanctitatis ſigna· que veſtimẽta falſi ꝓphe aſſumunt·
vt ſub eoꝝ pallio pauperes decipiant. nulla ergo res vt dicit
Criſo· ſic bonũ exterminat· ſicut ſimulatio· naꝫ malũ ſub ſpecie
boni celatũ· dũ nõ cognoſcitur nõ cauetur: Intrinſecꝰ aũt· i· in corde

et animi ꝓpoſito: ſũt lupi rapaces: iuxta vulgare ꝓuerbiũ. lu-
pus mutat pilũ. ſed nõ dimittit viciũ. qꝫ eas oues rapit. qua-
rũ veſtimenta induit. magnũ enĩ periculũ eſſet ſi lupi poſſent aſ-
ſumere tegimẽ ouiũ. qꝫ ex improuiſo gregẽ inuaderent. ſic etiam
periculũ grande eſt. cũ malicia latet ſub ſpẽ ſanctitatis. ¶ Et
attendendũ. qꝫ licet pluribꝰ modis aliqui ſint falſi ꝓphete. nõ tñ
oĩs ſunt lupi rapaces qꝫ vt dicit criſo. catholici doctores ſi pec-
catores fuerint. ſerui quidẽ carnis erũt non tñ lupi rapaces. qꝫ
non hñt ꝓpoſitũ perdere xpianos. ſed lupi rapaces hoc loco ſm
criſo. maxie heretici intelligunt. qui ſub aliquo pallio veritatis
in miſcendo vera falſis. ſimpliciũ animas rapiunt fide. de quibꝰ
act. 20. Scio qꝫ poſt diſceſſionez meã intrabũt in vos lupi gra-
ues nõ parcentes gregi. Itẽ lupi rapaces ſũt etiã viciosi predica-
tores et prelati. qui ſub ſpẽ ſanctitatis et honeſtatis rapiũt cor-
pora ſibi credentiũ ad peccandũ. talis fuit ſichem filius hemor.
qui rapuit dinã et dormiuit cũ ea. vt legitꝰ gene. 34. talis lupꝰ
fuit etiã amon filius dauid qui rapuit thamar ſororẽ ſuam. vt
legitꝰ 2. reg. 13. Iſti ſũt lupi veſpertini vaſtãtes ad veſperã. vt
dicitꝰ iere. 5. Omnis enĩ qui male agit odit lucẽ. Itẽ lupi rapa-
ces etiã intelligunt qui ſub pallio paupertatis bona tpalia rapi-
unt. et vſuras et queqꝫ mala ablata ſuſcipiũt Eze. 22. quaſi lu-
pi rapientes predã auare ſectando lucra. de quibꝰ mich. 2. Con-
cupierunt agros et violenter tulerunt. et domos rapuerunt.
¶ Secũdo ponit iſtoꝝ notitiã: a fructibꝰ eoꝝ cognoſcetis eos:
licet lanã ouis lupus poſſit aſſumere. non tñ generabit agnũ.
ſed lupũ nec faciet opera ouis ſed lupi. Itẽ exemplũ de cato mo-
nachato. Itẽ exemplũ de lupo peregrinãte. qui voluit aſinũ mã-
ducare qꝫ petroſiliũ comederat monaſterij. Reuera non ẽ ſimu-
latio que aliqñ non pateat. vñ falſi ꝓphete heretici cognoſcunt.
ab hoc fructu qui ẽ fideles ſepare ab eccleſia. qꝫ oĩs heretici co-
nati ſũt. vt dulcinus lumbardus diebꝰ nr̃is. ſimulata etiã ho-
neſtas nõ durat. ſed vbi tps affuerit erumpit ɔcupiſcentie fru-
ctus. non enĩ poſſibile ẽ vt tã diu mala radix bona ſit recta cor-
tice. et aliqñ non ꝓducat impietatis fructũ. rurſus vt dicit Au.
cũ ceperint falſis ꝓphetis qui commoda temꝑalia querunt ea ne-
gari que paupertatis velamine ɔſecuti ſunt vel habere cupierunt.
tunc neceſſe ẽ vt appareat an lupus in ouina pelle ſit. vel ouis
in ſua. Tercio ſimilitudinẽ adducit. que ɔfirmat ſuperiori ſen-
tentia. ꝓbat enĩ in ꝑabola qꝫ a fructibꝰ ſint cognoſcendi: nun-
quid colligunt de ſpinis vuas: fortaſſe vitis erit in ſpinis. tñ
nõ colligitꝰ vua de ſpinis. ſed de vite. ita boni in preſenti vita ꝑ-

mixti ſunt malis. bonus tñ fructus nõ de malis ſed de iuſtis col
ligit̃. Aliaȝ adducit ꝑabolaȝ: aut: ſupple nūꝗd colligunt agri
cole: de tribulis ficus: tribuli ſunt rubi qui nõ ficus ȝ amaros
fructus ꝓducūt. etiã ſi ꝑmixti ſint ficubꝫ Et attende qꝛ fructum
bonoꝝ ꝯparauit vue ⁊ ficui. vua quideȝ plura cõtinet. grana
cõnexa. cuius liquoꝛ letificat coꝛ hoīs. ſic opa iuſtoꝝ ſunt in
gaudio ⁊ caritate. Gal. 5. fructus aũt ſpūs. caritas. gaudiū. pax
ꝛc. Fructꝰ vẽ ficulnee hȝ dulcedieȝ ⁊ ſuauitatē ſic ⁊ opa iuſtoꝝ
plana ſūt manſuetudīe benigtate dulcedīe ⁊ ſuauitate. 2. Coꝛ.
6. in oībꝫ exhibeamꝰ noſmetipōs ſicut dei miſtros in ſuauitate
in ſpūſctō. in caritate nõ ficta ꝛc. Quarto ꝑabolice ſupioꝛes pa
bolas. ꝓpoſito applicat qꝛ ſicut nõ colligit̃ vua de ſpinis. nec fi
cus tbulis: ¶ Sic oīs arboꝛ bona bonos fructꝰ facit: vt me
rito ex ſuo fructu arboꝛ poſſit cognoſci: mala aũt arboꝛ fructus
malos facit: iõ veꝝ eſt ꝙ dixerat ſup̃ a fructibꝫ eoꝝ cognoſce
tis eos: Et nota ꝙ noīe arboꝛis ſignificat̃ hõ. vñ grece homo
dicit̃ antropos .i. arboꝛ euerſa. qꝛ vt dicũt phī quod eſt radix
in arboꝛe. hoc eſt os in hoīe. ſicut eñ arboꝛ trahit alimētū a ra
dicibꝫ. ſic anima ab oꝛe. Rami vero iſtius arboꝛis ſunt manus
et pedes. ceteraqꝫ mēbꝛa. bene igit̃ eſt homo arboꝛ euerſa. qꝛ ra
dix eius eſt ſurſū. rami vero deoꝛſū. Cuius arboꝛis ꝯſideremus
radicē ſtipitē. ⁊ ramos. radicē eñ deus voluit eſſe ſurſū. vt mēs
hominis eſſet in celo fixa. et inde traheret alimentū ſpūle. iuxta
illud Ouidii. Cetera cum ꝓna ſpectent aīalia terrã. Os homi
ſublime dedit. celumqꝫ tueri. Juſſit et erectos ad ſydera tollere
vultus. Sȝ quidã hanc radicē figunt in terra auaricie. quidã in
fimo luxurie. ꝗdaȝ in petra ſupbie. alii in ſpinis iracundie. mul
ti in arena vanitatis. Eze. 17. radices eius ſubtus illaȝ erãt. er
go ne pſperabit̃. Nonne radices eius euellent̃. iam eñ ſecuris
ad radicem arboꝛis poſita eſt. Mat. 3. Stips iſtius arboꝛis de=
bet habere rectitudinis veritatē. Rami ſunt verſus terram. qꝛ de
bet bene opari in mundo iſto. Iſti rami in foliis debent habere
viriditatē. in quo notatur pſeuerãcia viriliť bonū agēs In flo=
ribus debet pulchritudinē. et honeſtatem in fructu vero ſuaui=
tatem. ꝙ ſi arboꝛ iſta radices in celo fixas habuerit. ſtips eius
erit ectus. rami cooperti foliis. decorati floꝛibus. ⁊ ditati fructi
bus. vt merito bona arboꝛ dici poſſit. Mala erit vero arboꝛ ſi
radices in mūdo fixerit. quia de malo humoꝛe non procedit niſi
malus fructus ꝛc

Scḋa pars

Eundo cum dicitur. Non poteſt arboꝛ. tangit gene
raliter et falſoꝝ ꝓphetaꝝ et quorūcumqꝫ peccantium